

на все повече явления, процеси и образувания от различните сфери на общественото битие или на индивидуалната човешка жизнедейност, изпълващи обитаваното от него географско или социално пространство.

Може почти определено да се каже, че в исторически план в нашата съвременност е изключително трудно допустимо и възможно разширяването на циганското пространство в пределите на географското пространство в екстензивен порядък, разширяване, което да е белязано с онези характерни особености, които са били валидни за великия исторически поход през земите на три континента – от майката-прародина Индия през Азия и Африка до Европа. В условията на съвременната държавна и континентална пространствена дистрибутивност и конфигурираност едва ли вече би могло да има нови исторически глобални миграционни ромски потоци. Такива потоци са доста проблематични сега и в пределите на отделните държави, в които съществува циганско население.

Разбира се, новите реалности могат да водят до локални, регионални и др. миграционни импулси в пространството на съответни държави с оглед на търсене на препитание, бягство от бича на безработицата в конкретни социо- и географско-пространствени пунктове. Те могат да са свързани и с преждевременна или съпроводима развитието на опасни за ромите процеси и тенденции на повишаваща се етнична непоносимост и конфликтност миграционна вълна. Тази вълна би дала известно пространствено преструктуриране от екстензивен порядък както в териториите, откъдето тя започва, така и в пределите, към които тя се насочва, разлива и преустановява.

Уплътняването, насищането на географското и социалното пространство в съвременните реалии може да има и по-друг ракурс на проявление, със специфични и някак по-статични измерения. Става дума за демографския растеж (или за намаляването) на циганския контингент в едни или други парцели на географското и социалното пространство, включено в конкретни страни, региони или континенти. Макар да не е без значение, този процес е подчинен и обусловен от много и различни други, сложни и противоречиви, процеси и явления, тенденции и закономерности, които пряко или косвено са си пробили път или си прокарват пъртина в пределите на едни или